

Дөбірлі той - Төртүйде

Құрметті төртүліктер,
ауыл тумалары!

Сіздерді Төртүй ауылының 90 жылдық мерейтоймен
құттықтаймыз!

Төртүй ауылы - Тасмоласымен тарихтың жоғын
түгендеген, Ақжар-Сасайымен ауыл топырағына әсем
сурет салып, Қаражары Естайдың өнін айдындағы
акқуының сазымен жалаған қастерлі мекен.

Екібастұз өнірінің талай жақсысы мен қадірлі азаматтары осы ауылдан түлел үшқан. Еңбеккөр ерлерінің
даңқы көпке жайылған.

Торқалы тойда баршаңызга ізгі тілегімізді арнап, ауыл
халқына амандық, бірлік-береке тілеп, Төртүйден қазақ
елінің болашағын ойлайтын текті ерлер өсіп шыға берсін
деген ниетімізді білдіреміз.

«Отарқа» газеті Төртүй ауылының мерейтойна
орай басылым бетінде ауыл адамдарының естеліктерін
үзбей жариялады, осынау шараға ортақтасы, насиҳаттады. Бұл нөмірде ауыл тойына 4 беттік мерейтойлық
қосымша арнап отырымыз.

Той құтты болсын!

Ізгі тілекпен, «Отарқа» газетінің редакциясы.

ТӨРТҮЙ ЖЫРЛАРЫ

Екібастұздың даласы

Төртүйім – елдің аты, шықкан даңқы,
Мұп-мұздай тұзды суы балдан тәтті.
Топырағы май, шебі дәрі, исі жұпар,
Жасырын сыраға толы ой-қыраты.
Шідертісі баяу ааар дәл қасынан,
Кен жазира, көделі қыраа шыга.
Сәнді үйлері көзді баурап бұлдырайды,
Қарасаңыз Ақжарда жар басынан.
Сасай дәні бұйра талымен жарасынды,
Әрі қарай аааш көмір, ол да құнды.
Саяғиммен қарауытқан Ақши ауылы
Тез ұмытты Салтанат мұғалімді.
Төртүйдің бір байлығы – тоғыз көлі,
Қаражар ауылы – Естайд ақын елі.
Табиғаттың құлпышынан өлкесі дер
Әзүлиек өлдірійді, жүрсөн бері.
Түйтіе әулие тасы тұр агарадап,
Кала салған орын тұр хандар қалап.
Тоққұлы қөлінің шығыс жағы –
Исағек ишан кесенесі, киелі аймак.
Таң қалдыраш Жәудіркөз, Найза, Тайбас,
Жайлайын қоныс еткен арда алаш.
Екібастұздың даласы – құт-береке,
Нұрманбетті қөріп қал, тапқан жарас.
Сүйемін Төртүйімнің әрбір тасын,
Әшім қожа мешітіне аялдарсын.
Данқты ел, талай дарын үшіреп ен,
Көсіпкерге күн туды, бағы жансын!

Ақжар

Тасмоладан сәл асып, барсан сонда,
Ақжарга соқ, табиғатын тамашала.
Көркем өзен жағасын тал көмкерген,
Дөңеске шық, биіктен төмөн қара.

Керемет сұлупықтың көзің шалар,
Масаты кілемдермен өні пара-пар.
Кеудесіне ғұл қадаған дархан дала,
Жар үстінен көрген адам бір таң қалар.
Шаалалар шүлгігін су бетінен,
Көк ала үйрек кеп қонды, шөлдеді ме?
Ақжар түгел ақ балшықтан сомдалыпты,
Сенбей көр тылсым күштің құдіретінен.

***
Орта тұсында үлкен үңгір, байқасан,
Қазды екен, қай гасырда, неге адам?
Мүмкін тарих тас дәүірін мен зейді,
Мүмкін адамзатқа пана, үй болған.
Жыр дастаны тебіренткен жүректі,
Осы жерге Қозы мен Баян түнепті.
Ізі қалған гашықтардың деседі,
Ақжар маған бір сырлы өн жеткізді.

Сасай

Шетсіз-шексіз кен жазира, паң далам,
Сасай, әне, жарқабаққа үқсасан.
Етек жағы жасыл жалырақ жамылып,
Талы үйісіп, бірін-бірі құшақтааан.
Шідертісі жанай ағып жанынан,
Наздана өтіп, мөлдір суы салады ән.
Күрлі қағып, күннің көзің нұр шашып,
Шолп-шолп етед алабаға қуанаған.
Көк аспанда бозторғайы шырылдап,
Әсем мүйіс болмаса да, тылсым бақ.
Жиі-жій қонақ болар аққу-қаз,
Хош иісті ауасымен тыныстан.

Тасмола

Жұмбақ тас-ау әжім шалған беттерін,
Кім біледі қанша гасыр өткенін?
Жел сүюде, күн көзіне мұжіліп,
Шағып тұр ма қасындағы ғүлге мұн!?

Жаратылыс заңы солай, өзгермес,
Бөлөнүде саяымда анау жазық белес.
Таста тіл жок, сөйлемеді дейміз біз.
Ол да тірі, өлі мүмкін емес.
Қоңыр, ақ пішіндері, түрі басқа,
Жасыл мұқ жарасады кейір тасқа.
Тасмоланың тастары – үңсіз тарих,
Амалың жок сүйсініп құмартпасқа.
Дөңестің қалақ-қалақ тастары көп,
Калмақтарды осы жerde қыраған ба дәп.
Жаулап алу, басқыншылық саясаттың
Жүргегіне қадалған сүр жебе бол.

Тоққұлы

Ерке толқын қайықты кеп согады,
Сүйіп өтіп момын қамыс, қозғаны.
«Әуп, әүп!» – дәп, естіледі жұмбақ үн,
Бітпейді екен мұныменен құс әні.

Құс атаулы саянып кеп қонады,
Көктем келсе осы жер ғой тұрағы.
Мұз қатайып, қар басқанда даланы,
Қайран Тоққұлы, мұңайып-ақ тұрады.

Мұңайма, Тоққұлы, тіршілігің үзілмес,
Аңдар бар ғой, із салады ерте-кеш.
Болған едің халықтың құт мекені,
Келер көктем, өзіңді өкпелеттес...

Қайролла Дүйсенбаев,
қаламгер үстаз

Ауылым

(әні бар)

Кең төсінде Сарыарқаның тұр ауылым,
Өзен бойы Шідертінің – мол жайылым.
Саманнан үй тұразызып, қоныс еткен
Төртүй деп атап кеткен бабаларым.

Балалық шақ есейгенде түседі еске,
Анашым отыруши еді тоқып кесте.
Алашасы, текеметпен көрікті ғой,
Ауылымды саянамын, толқып кеште.

Атақты төбелерің – Ақжар, Сасай,
Жаратқаның жері ғой төбелі сай.
Жайқалып сары алтынай көрінеді
Самал желмен тербеліп, шөтпен жусай.

Балалық шақ есейгенде түседі еске,
Әкем қолы өнер тамаған, аааш кессе.
Әбдіресі бесігімен көрікті ғой,
Ауылымды саянамын, толқып кеште.

Шилікұдық, Ақши мен Қаражарың,
Жайылады өлкенде төрт тұлік малың.
Егін еккен, бау-бақшалы туған елім,
Топырағыңа сіңген еді кіндік қаным.

Балалық шақ есейгенде түседі еске,
Қиқу салар аққу, қаздар суда жүзсе.
Жағалауда көк талдарың көрікті ғой,
Ауылымды саянамын, толқып кеште.

Саянамын сары құрт, қымызыңды,
Тунгі аспанды, жарқыраған жұлдызыңды.
Ауылым, сені ойлаг, толғанамын,
Еске алып талай көрген қызығыымды.

Балалық шақ есейгенде түседі еске,
Пеш үстінде тұруши еді пісіп кеспе.
Дастарханың тағамымен көрікті ғой,
Ауылымды саянамын, толқып кеште.

Аманжол Рахметов,
Екібастұз орта мектебінің
1979 жылғы түлелігі.

Кіши Ақжар. Суретті түсірген: Рымбек ЕГІНБАЙҰЛЫ